

Tíðindi til føroyingar uttanlanda stuðla av tí føroysku sjómanskirkjuni.

Hey øll.

Vit hava roynt okkara besta at skipa fyri tiltøkum her upp til jólar og hava vit fylgjandi at bjóða uppá.

1. Tann 26/11 verður ræstkjótaveitsla umborð á Draganum. Vit fáa ræst kjøt og súpan og seinni verður tað dessert og kaffi. Tað kostar 350,- kr at luttaka. Tiltakið byrjar klokkan 18. Drekkivørur eru fyri egnu rokning. Tit eru vælkomín at taka makan. Vinir og kenningar eru eisini vælkomín. Vit seta nøsina fram ímóti 12 - 15 luttakarar.

Luttøka er fyrst galdandi tá ið peningur er fluttur á konta nummar 9865 308 314 9 í Norðoyar Sparikassa. Vinarligast viðmerki flytingina "Dragin 26/11".
Vinarliga send mail til Martin um luttøku: sonny@antares.fo

2. Tann 10/12 verður bowling og góður matur í Havn. Tað kostar 250,- kr at luttaka. Tiltakið byrjar klokkan 19. Drekkivørur eru fyri egnu rokning. Tit eru vælkomín at taka makan við. Vinir og kenningar eru eisini vælkomín. Vit seta nøsina fram ímóti 15+ luttakarar.

Luttøka er fyrst galdandi tá ið peningur er fluttur á konta nummar 9865 308 314 9 í Norðoyar Sparikassa. Vinarligast viðmerki flytingina "Bowling 10/12".
Vinarliga send win mail til Andreas um luttøku: andreas@antares.fo

3. Tann 17/12 verður aftur ræstkjótaveitsla umborð á Draganum. Vit fáa ræst kjøt og súpan og seinni verður tað dessert og kaffi. Tað kostar 350,- kr at luttaka. Tiltakið byrjar klokkan 18. Drekkivørur eru fyri egnu rokning. Tit eru vælkomín at taka makan. Vinir og kenningar eru eisini vælkomín. Vit seta nøsina fram ímóti 12 - 15 luttakarar.

Luttøka er fyrst galdandi tá ið peningur er fluttur á konta nummar 9865 308 314 9 í Norðoyar Sparikassa. Vinarligast viðmerki flytingina "Dragin 17/12".
Vinarliga send mail til Martin um luttøku: sonny@antares.fo

Hava tit spurningar vinarliga sendi mail til Martin ella Andreas.

Bestu heilsir frá Martin og Andreas

Áhugafelagið Antares
- vit sum starvast uttanlands

www.antares.fo / antares@antares.fo

Sjey ára gamalt bingjuskip selt sum gamalt jarn

Bingjuskipið India Rickmers, sum Rickmers Shipmanagement eigur og er bygt í 2009 í Kína, er á veg til upphøggingar. Harvið er nýtt met sett, tí skipið er higartil yngsta skipið, ið enn er høgt upp. Fyrstu 10 mánaðirnar í ár eru 500.000 TEU sambært Bimco høgd upp. Hetta eru metmong bingjuskip og 4,2 ferðir fleiri enn somu tíð í 2015.

Samstundis verða skipini, ið verða send til upphøggingar, yngri og yngri. Higartil í ár eru trý skip send til upphøggingar, áðrenn tey vórðu 10 ára gomul, og miðalaldurin á teimum 151 skipunum, ið eru seld sum gamalt jarn í ár, er 19 ár, sum er væl undir miðalaldurin upp á 23 ár, ið hevur verið galdandi undanfarnu fýra árin.

Men India Rickmers upp á 4.250 TEU setur kortini nýtt met, tí skipið er higartil yngsta skipið, ið enn er sent til upphøggingar. Hini trý ungu skipini, ið eru seld sum gamalt jarn í ár, eru øll bygd í 2006.

Tað eru serliga panamax-skip, ið verða send til upphøggingar. Higartil í ár standa panamax-bingjuskip fyri 47 prosentum av samlaða talinum á skipum, ið eru send til upphøggingar í ár.

Kelda: Splash 24/7
Antares.fo

Atlantic Petroleum minus upp á 11 mió. kr.

Atlantic Petroleum, sum er børsrásett í Keypmannahavn, kemur út úr triðja ársfjórðingi við einum minusi upp á 11 mió. kr. Felagið fekk fyrr í ár eitt neyðlán upp á 8 mió. pund frá British Oil & Gas, ið skal tryggja framtíðar raksturinn næstu trý árin og brúkast til at kanna móguleikarnar fyri at víðka oljuvirksemið í Eysturevropa og Evrasia.

Atlantic Petroleum er millum annað í ferð við at selja ognir sínar í Norra, og virðismiklasta ognin, ið er eftir, er ein ognarpartur í bretska oljuøkinum Orlando.

Her var ein sòla í eygsjón, men hon fór fyri bakka í síðstu viku, og nú arbeiðir Atlantic Petroleum víðari við eini aðrari loysn.

"Vit eru farin undir at screna verkætlanir í Eysturevropa og Evrasia, og tað vera okkara raðfestingar, tá vit hava tryggjað okkum virði av ognunum, sum vit hava eftir."

"Orlando-verkætlanin er virðismiklasta ogn okkara, og málið er at finna eina loysn fyri árslok, sama um tað verður umvegis ognarskap ella við at tryggja okkum ein part av framtíðar inntøkunum," sigur Ben Arabo, stjóri, í eini viðmerking til roknskapin.

Á partabrævamarknaðinum varð Atlantic Petroleum-partabrævið ikki handlað í gjáramorgunin.

Partabrævið er hækkað 84 pst. í ár.

Felagið var um at fara á húsagang, inntil lánið upp á tey 8 mió. pundini fekst í lag í mai, og tí hækkaði partabrævið munandi aftaná.

Kelda: shippingwatch.dk
Antares.fo

Maersk Oil sleppur sær av við tvey Norðsjóvarloyvi

Sambært North Sea Energy hevur Maersk Oil gjørt av ikki at endurnýggja Bagpuss og Blofeld Licence P. 1943 í bretska partinum av Norðsjónum. Eftir at Premier Oil gjørði av at taka seg úr Bagpuss loyvinum í Norðsjónum í september, er stundin nú eisini komin hjá Maersk Oil til at gera tað sama. North Sea Energy er partnari í Bagpuss og Blofeld, sum felagið lýsir sum "tveir góðar móguleikar fyri gagnnýtslu í bretska partinum av Norðsjónum". Tíðindini um, at Premier Oil ætlaði at fara úr verkætlanini, vórðu eisini avdúkað av North Sea Energy í september.

North Sea Energy hevur ikki almannakunngjørt orsøkina til, at Premier Oil og Maersk Oil hava gjørt av at fara úr samstarvinum. Hvørki Premier Oil ella Maersk Oil hava svarað einum telduposti frá Offshore Energy Today um fleiri upplýsingar.

Í eini virðisbrævabørðsfráboðan í september skrivaði North Sea Energy, at Premier í prinsippinum var samt um at selja sín 40,1 prosent part í Bagpuss JV til Reach Halibut Limited, við ávísingum góðkenningum. Í eini dagføring 17. november 2016 boðaði Premier frá, at felagið hevði selt sín part í Bagpuss loyvinum.

Kelda: Offshore Energy Today
Antares.fo

Siem yvirtekur Farstad Shipping

Norski íleggjarin Kristian Siem yvirtekur Farstad Shipping. Farstad og Siem Oilservice Invest Holdings almannakunngjørdi í gjár eina avtalu, ið ber í sær útskriving av í minsta lagi 702 miljónir partabrøvum til eitt virði upp á 1 miljard norskar krónur.

Partabrøvini fáa eitt áljóðandi virði upp á 1,42 NOK hvørt. Siem veitir trygd fyri allari upphæddini og yvirtekur 50,1 prosent av Farstad. Størsti partaeigarin í Farstad, Tyrholm & Farstad, samstarvar við Siem og hevur fingið boðið framíhjárætt til at keypa 105,3 miljónir partabrøv fyri 150 miljónir NOK.

Restin av partabrøvunum verða boðin verandi partaeigarum og øðrum áhugaðum.

Høvudsætið hjá felagnum verður framvegis í Ålesund. Farstad eigur 55 akkerhandfaringarskip og útgerðarskip. Flotin hjá Siem Offshore telur somuleiðis 55 frálandsskip, og væntandi verða báðir flotarnir nú lagdir saman.

Kelda: Farstad Shipping/maritimedanmark.dk
Antares.fo

Dómur fallin í Anitu-málinum

Reiðarin, skiparin og stýrmaðurin, sum vóru ákærdir fyri brot á lógina um trygd á sjónum umborð á Anitu, vórðu dømdir sekir og allir trýggir fáa bót.

Ákærvaldið vildi hava fongsulrevsing, men tað var Føroya rættur ikki samdur við ákæranum í. Føroya rættur hevur dømt skiparan og stýrmannin bót uppá ávikavist 40.000 og 10.000 krónur.

Bara um teir ikki rinda bótina skulu teir í fongsul í ávikavist 20 og 10 dagar. Reiðarin á Anitu, Søren Christiansen, varð dømdur at rinda størstu bótina, 120.000 krónur.

Málið skjótt trý ára gamalt

Málið móti reiðaranum, skiparanum og stýrimanninum byrjaði fyri skjótt trimum árum síðani, í februar mánað í 2014, tá garnaskipið, Anita, var á fiskiskapi.

Ein 24 ára gamal indonesiskur dekkari umborð á garnaskipinum fekk ein enda um fótin og varð drigin fyri borð og druknaði.

Sambært ákærritinum høvdu fleiri mans umborð á garnaskipinum Anitu arbeitt uttan uttan steðg í samfullar 16 tímar.

Kelda: kvf.fo
Antares.fo

Putin vil ikki minka um oljuframleiðsluna

27.11.2016 - 11:48

OPEC hevur leingi roynt at fáa Russland at vera við í eini roynd at minka um heimsins oljuframleiðslu, fyri at minka um goymslurnar og at fáa oljuprísir at hækka aftur. OPEC-londini hittast mikudagin til sín fasta fund.

Men sambært Bloomberg, so vil Russland ikki minka um sína framleiðslu, hóast OPEC hevur lagt trýst á Russland.

Russland skal bara vera áhuga í at frysta framleiðsluna á dagsins støði.

Oljan.fo

Veitingarrisi flytur arbeiðspláss til Noregs

27.11.2016 - 12:33

Ein av heimsins størstu oljuveitingarfyrirøkum, Schlumberger, skal flyta deildir til Noregs. Tað merkir, sambært NRK, at fleiri hundru nýggj arbeiðspláss koma á Askøy, uttanfyri Bergen.

Schlumberger hevur síðani oljuprisurin fór at lækka, sagt upp túsundtals starvsfólk. Nú verður arbeitt við at byggja upp eitt nýtt Schlumberger, við færri starvsfólkum. Tað merkir at deildir hvørva, sanstundis sum aðrar fáa meir at gera. Ein av hesum liggur í Askøy.

Oljan.fo

Aker BP-samanleggingin kostar 60 stórv

27.11.2016 - 13:06

1. desember leggja Aker og BP saman í Noregi, og vit fáa Aker BP. Samanleggingin merkir sambært leiðsluni í fyrirkuni, at eini 60 stórv hvørva. Sambært kunningarmanninum Geir Bjørlo í Aker BP, so er ætlanin at roynd at sleppa undan uppsøgnum, men at avtalur verða gjørdar, so folk fara sjálvi.

Talan kann tá vera um antin at fólk fara í pensjón, ella at fólk finna nýggj stórv at fara til aðrastaðni. Í Noregi er vanligt við "sluttpakkum" har arbeiðsgevarin rindar fólk lön í ávíst tíðarskeið aftana at tey gevast í einum starvi sum er til yvurs. Hesar avtalurnar kunnu innihalda punkt sum siga at fólk fáa lön og hjalp til at koma yvir i annað starv.

Orsøkin til at Aker BP nú minskar um starvsfólkahopin er at deildir verða stongdar, og uppgávnar samlaðar á einum stað. Sum er hevur Aker BP deildir a Fornebu, Stavanger, Trondheim, Harstad og Sandnessjøen. Nú skal alt amlast í Stavanger, undantikið er rakstrardeildin fyri Ivar Aasen-økið, ið skal liggja í Trondheimi, sum í dag.

Í dag arbeiða 1355 fólk hjá Aker BP.

Íslendskur áhugi fyri føroysku uppboðssøluni

25.11.2016 - 08:14

Bókin hjá Óla Samró, "Fiskiskapur - fjølbroyttar ásetingar", ið bleiv lögð fram á føroyskum í juli, verður nú týdd til norskt, íslenskt og enskt.

Bókin hevur stóran áhuga Íslandi, tí evnið er aktuelt, nú íslendingar skipa nýggja stjórn. Royndirnar í Føroyum við uppboðssølu av fiskiloyvum í 2011 og 2016 hava serligan áhuga, eins og uppskotið hjá ráðleggingarnevndini. "Færeyska uppboðsleið" er eitt heitt politiskt evni í Íslandi.

Undir heitinum: "Hvør eigur fiskin í sjónum?" heldur Óli Samró fyrilestur í Hørpu í Reykjavík í morgun kl 8.30.

Óli Samró hevur seinastu mongu árinum hevur arbeitt sum ráðgevi í fiskivinnuni kring heimin.

Portal.fo

Føroyska ryssan Salka stóra viðurkenning í Danmark

27.11.2016 - 14:59

Føroysk aling fyri Íslandsross hevur í vikuskiftinum fingið eina risa viðurkenning. Hetta skrivar Føroya Ríðingarfelag á heimasíðu síni.

Tað var mett sum bragd, tá føroyskt alda Salka frá Tindsgarði, í fjør fekk hægsta kynbótadóm, fyri fyra ára gamlar íslenskar ryssur í Danmark.

Men at tað ikki var av tilvild, varð prógvað nú DI AVL deildi út prísir fyri 2016. Aftur í ár fekk Salka hægsta dóm í sínum flokki, hesaferð í flokkinum, 5 ára gamlar ryssur. Dómurin hækkaði eisini frá 8,07 til 8,27.

Tað er Knút Lützen, ið eigur Salku. Jóanis í Hoygarðinum hevur tamt og vant ryssuna, ið er undan Glotta frá Sveinatungu og Drotning frá Leirubakka.

At ein føroyskt ald ryssa, kann klára seg so væl í altjóða høpi vísir, at tað kann loysa seg at hugsa stórt.

Portal.fo

- Veljið ikki oljukraftverk fram um grøna orku

25.11.2016 - 07:45

Í sambandi við, at Hákun Djurhuus, stjóri í SEV, í Degi og Viku í gjárkvøldið førði fram, at tað ikki ber til at veita el til alt Føroya fólk uttan tungolju og í hesum sambandi vísti á, at loysnin hjá privata virkinum Spf Røkt at byggja eitt vatnorkuverk til tess at framleiða somikið nógva grøna orku, at SEV kann sleppa undan at víðka um tungolju-rikna Sundsverkið, ikki kann brúkast, hetta tí vit ikki hava nógvan vind og nóg nógv regn á sumri, hevur nú stjórin í Spf Røkt, Johan í Niðristovu, sent miðlunum eitt tíðindaskriv, har ið hann finst at útsøgnini hjá Hákuni Djurhuus.

Harundir vísir Johan í Niðristovu millum annað á, at Røkt nú er "við at koma á málviðvíkjandi teknisku og fíggarligu metingunum um eitt vindorkurikið pumpukraftverk á Mýrunum í Vestmanna", og heitir hann í hesum viðfangi á "SEV, eigararnar og myndugleikarnar, sum vara av elorkuøkinum í Føroyum, um at steðga við ætlanini at útbyggja oljukraftverk í størri mun, áðrenn Røkt hevur havt høvi til at leggja fram neyðuga dokumentatión fyri ætlaða pumpukraftverkið".

Johan í Niðristovu leggur víðari upp til, at tað, sum SEV nú hevur í hyggju at fremja í verki, ikki er í tráð við Visjón 2030 hjá samgonguni, sum ásetir, at SEV skal veita 100% grøna orku um 14 ár, og at tað, sum SEV nú hevur í hyggju at fremja í verki, heldur hinvegin kemur at fáa neiligar fylgjur fyri samfelagið.

Tíðindaskrivið kemur í kjalarvørrinum av, at SEV hevur verið undir hørðum atfinningum frá Føroya Náttúru og Umhvørvisfelag (FNU) í sambandi við, at felagið ætlar at nýta 700 milliónir krónur til at víðka um orkuverkið á Sundi – ein ætlan, sum, sambært FNU, ikki er í tráð við Visjón 2030.

Portal.fo

Erdogan hóttir ES – Umhugsar at lata landamørkini vera opin fyri flóttafólki

25.11.2016 - 11:00

Turkiski forsetin, Recep Tayyip Erdogan, hóttir nú ES við at lata landamørkini til Turkaland vera opin fyri flóttafólki og innflytarum.

Hetta sendir, sambært fleiri útlenskum miðlum, harímillum DR, eftir at ES-tingið í gjár atkvøddi fyri at steðga samráðingunum um turkiskan ES-limaskap í fyribils óásetta tíð.

Nógvir sýriskir flóttar eru í Turkalandi, og gjørði tann turkiska stjórnin í vár eina avtalu við ES um at steðga streyminum av flóttum frá Turkalandi inn í ES-lond.

Henda avtalan stendur nú, eftir øllum at døma, í vanda:

- Lurtið gott eftir. Um tit halda fram á henda hátt, fari eg lata landamørkini vera opin. Hvørki eg ella fólkíð hjá mær fara at lata okkum ávirka av hóttanum, segði Recep Tayyip Erdogan í einari røðu í Istanbul í dag, sambært DR.

Atkvøðugreiðslan í ES-tinginum er tó ikki bindandi, men einans ein áheitan á ES-kommissiónina um at steðga samráðingunum við Turkaland í fyribils óásetta tíð.

Í ES-kommissiónini eru tey tó ikki so fegin um hesa atkvøðugreiðsluna. Federica Mogherini, uttanríkisráðharrin hjá ES, umrøður í hesum sambandi eina fastfrysting av viðurskiftunum ímillum Turkaland og ES sum eina støðu, har ið báðir partar standa eftir sum taparar:

- Tann besti og mest effektivtí hátturin, vit kunnu styrkja um fólkaræðið í Turkalandi, er við at samskifta við Turkaland og halda dyr okkara opnar, segði Mogherini millum annað í ES-tinginum í gjár.

Erdogan hevði longu frammaundan atkvøðugreiðsluni í ES-tinginum kunngjørt, at í hansara eygum hevði atkvøðugreiðslan einki virði.

Síðan tað miseydnada statskvettið ímóti Erdogan í summar, er ein politisk útreinsing farin fram í Turkalandi, harav tíðindafólk, lærarar og andstøðupolitikkarar, sum eru undir illgruna fyri at hava samhuga við teimum, ið stóðu fyri kvettroyndini, annaðhvørt eru koyrd í fongsul ella hava mist starvið.

Erdogan umhugsar harumframt at seta deyðarevsing aftur í gildi í Turkalandi.

Portal.fo

Ísland: Katrín Jakobsdóttir givið skarvin yvir – Forsetin letur ikki samráðingarrættin víðari

25.11.2016 - 12:07

Katrín Jakobsdóttir, forkvinna í teim Vinstra-Grønu í Íslandi, hevur í morgun latið samráðingarrættin aftur til forsetan í landinum, Guðni Thorlacius Jóhannesson, eftir at tað mikukvøldið kom fram, at samráðingarnar ímillum tey Vinstra-Grønu, Piratarnar, Viðreisn, Bjarta Framtíð og Samfylkingina ikki náddu á mál.

Hetta veit Morgunblaðið at siga, sum í hesum sambandi eisini vísir á, at Guðni Thorlacius Jóhannesson, forseti, á tíðindafundi í morgun hevur kunngjørt, at hann ikki fer at lata samráðingarrættin víðari til nakran annan floksleiðara.

Guðni Thorlacius Jóhannesson førði á tíðindafundinum fram, at eftir at Katrín Jakobsdóttir hevði latið samráðingarrættin aftur til sín, og eftir at hann hevði havt fund við umboð frá hinum politisku flokkunum í Íslandi, hevur hann gjørt av, at hann ikki fer at lata samráðingarrættin víðari til nakran annan floksleiðara.

Guðni Thorlacius Jóhannesson er tó hugagóður og væntar, at ein loysn fer at verða funnin á tí politiska knútinum í Íslandi innan næstu framtíð:

- Eg havi góðar vónir um, at vit gera framstig yvir vikuskiftið ella komandi dagarnir, men eg kann tó ikki lova nakað, segði Guðni Thorlacius Jóhannesson millum annað á tíðindafundinum í morgun, sambært Morgunblaðnum.

Í morgin eru fyra vikur, síðan altingsvalið var á skránni. Í fyrstu atløgu fekk formaðurin í Sjálfstæðisflokkinum, Bjarni Benediktsson, samráðingarrættin, men eftir at samráðingarnar ímillum Sjálfstæðisflokkinn, Framsóknarflokkinn, Viðreisn og Bjarta Framtíð ikki bóru á mál, fekk Katrín Jakobsdóttir samráðingarrættin.

Guðni Thorlacius Jóhannesson vónar at enda, sambært Morgunblaðnum, at ein nýggj stjórn verður skipað, áðrenn nýggja tingið kemur saman á fyrsta sinni í næstu framtíð.

Portal.fo

SEV: El-prísurin lækkar fimm oyru á nýggjárinum

25.11.2016 - 12:33

Aðalfundurin hjá SEV hevur nú samtykt at lækka el-prísinn fimm oyru fyri kWh á nýggjárinum. Góða búskaparliga gongdin er orsök til skynsomu lækkingina, hetta hóast nógvar útbyggingar standa fyri framman hjá elfelagnum. Lækkingin er galdandi fyri allar kundabólkar.

Hetta stendur at lesa á heimasíðuni hjá SEV.

Við heimasíðuna hjá SEV, sigur Jákup Suni Lauritsen, nevndarformaður í SEV, hesum viðvíkjandi, at...

- Talan er um eina skynsama lækking, sum kann fara fram, hóast SEV hevur nógvar útbyggingar á skránni komandi árin. Vit meta, at tað er rætt at lækka elprísir so líðandi næstu árin, í tann mun tað ber til. Mælt verður til, at støða verður tikin til spurningin, so hvørt sum árin ganga.

Jákup Suni Lauritsen vísir á elveitingarlógina, sum ásetir, at el-prísurin ikki eigur at vera hægri enn neyðugt.

- Harumframt metir nevndin tað vera hóskandi atferð hjá SEV, at el-felagið letur kundunum nakað aftur, tá ið tað er búskaparliga skynsamt at taka slík stig, sigur Jákup Suni Lauritsen víðari við heimasíðuna hjá SEV.

Ársúrslitið hjá SEV var 57,8 milliónir krónur í 2014 eftir skatt, og í 2015 var avlopið eftir skatt 103 milliónir krónur. Mett verður, at SEV aftur í ár fer at hava umleið 100 milliónir krónur í avlopi eftir skatt.

Havandi í huga veitingartrygdina, grønu kósina, orkuskið og oljuna sum tiltakstrygd, er neyðugt at styrkja elskipanina frameftir, so at hon er trygg, samstundis sum bygt verður út á grønu kósini við vaksandi elorkutørvi, skrivar SEV víðari á heimasíðuni sínari.

Tíðarskeiðið 2016-2020 eru ætlaðu íløgurnar í el-skipanina, sambært SEV, mettar til 1,7 milliardir krónur.

-Tí er tað sjálvsagt, at hóast búskapargongdin er góð, skulu vit lækka elprísir varliga, so at vit bæði kunnu styrkja elskipanina á grønu kósini og hava elprísir í hóskandi legu, so hann ikki er hægri enn neyðugt, staðfestir Jákup Suni Lauritsen, nevndarformaður í SEV, at enda.

Portal.fo

Hákun Djurhuus: - SEV setir veitingartrygdina fremst

25.11.2016 - 16:55

Tað er ikki sørt djarvt av Røkt at fara út í almenna rúmið at spæla við elveitingartrygdina hjá føroyska samfelagnum. Hetta sigur stjórin í SEV, Hákun Djurhuus í viðmerking til stjóran í Spf Røkt, Johan í Niðristovu, sum í tíðindaskrivi fyrrapartin finst at útsøgnunum hjá SEV stjóranum í Degi og Viku í gjárkvøldið.

Í tíðindaskrivinum, sum sæst á leinkjuni niðanfyrir finst Johan í Niðristovu staðiliga at Hákuni Djurhuus, millum annað tí hann ikki helt tað vera møguligt, at veita øllum fólk í Føroyum elorku, uttan tungolju, og uttan at víðka um tungoljurikna Sundsverkið. Johan vísir heldur á privatu loysnina, sum felagið Røkt hevur við einum vatnorkuverki, sum harvið er ein grønar loysn.

Les eisini: Veljið ikki oljukraftverk fram um grøna orku.

- SEV hevur sett eina grøna kós, men elfelagið gloymir ikki veitingartrygdina, sum altíð skal vera í háseti. sigur Hákun Djurhuus millum annað.

Hákun Djurhuus, stjóri í SEV viðmerkir víðari:

- SEV hevur sambært elveitingarlógini evstu ábyrgdina av veitingartrygdini og elgóðskuni í Føroyum, og hetta er ábyrgd, ið elfelagið tekur í størsta álvara. Hendan ábyrgdin kann ongantíð setast til viks, hóast SEV trýr fult og fast á sína egnu ætlan um 100 prosent grøna elorku á landi í Føroyum í 2030. Útbyggingin av Sundsverkinum er ein liður í at røkja hesa uppgávuna til fulnar, tí Sundsverkið vil einhvørja tíð kunna veita øllum samfelagnum trygd fyri elveiting, eisini meðan vit arbeiða okkum fram eftir grønu kósini. Elstu og størstu motorarnir á Sundsverkinum fella fyri aldur, og tí er undir øllum umstøðum neyðugt at dagføra verkið nú.

Í Føroyum ber til at javnmeta Sundsverkið við tær íbindingar, sum londini á evropeiska meginlandinum hava við hvønn annan, har t.d. Danmark, Noreg, Svøríki og Týskland eru tiltakstrygd hjá hvørjum øðrum, tá ið elframleiðslan ikki gongur sum ætlað. Í Føroyum er og verður Sundsverkið okkara tiltakstrygd í nógvar ár aftrat, tí vit eru ikki bundin í eina størri elskipan sum t.d. evropeiska elnetið.

Sama hvussu langt vit koma á grønu kósini, so er neyðugt at hava eina álítandi tiltakstrygd, ið tekur um endan, tá ið grønu orkukeldurnar í 2030 møguliga av einari ella aðrari orsök, sum vit ikki kenna í dag, ganga fyri ella ikki eru nøktandi.

Vónandi sigur hetta alt um, hvussu stór ábyrgd hvílir á SEV, og at vit sjálvsagt ikki kunnu spæla "hasard" við tiltakstrygdini og harvið elveitingartrygdini. Tað er hinvegin púra ókeypist hjá Røkt at spæla sær við veitingartrygdina úti í almenna rúminum.

Røkt røp – enn einaferð – 13 ár aftur í tíðina, tá SEV sambært stjóranum í Røkt ikki vildi vindorku. Eg hevði ynskt, at Røkt hevði flutt seg hesi árin, tí tað gongur sjón fyri søgn bæði í Húsahaga, í Neshaga og aðrastaðni í elskipanini hjá SEV, at framgongdin hevur verið risastór seinnu árin.

Og jú, SEV vil pumpuskipan, men eisini henda verkætlanin skal gerast við skili. Í løtuni eru kanningar í gongd, eftir at SEV gjørði fyrstu kanningarnar av slíkari skipan longu í 2003, og eftir at SEV hin 13. november 2013 sendi orkumyndugleikunum umsókn um pumpuskipan í Vestmannaøkinum. Tað er løgið, at Røkt fer út í sjálvdrátti at viðgera eina nýggja verkætlan um pumpuskipan í Vestmannaøkinum, uttan at felagið hevur kunnað lógarfestu myndugleikarnar á økinum. SEV fer nú at heita á stjóran í Røkt um at fáa fund í lag, soleiðis at elfelagið á ein meira seriøsan og sakligan hátt fær eina frágreiðing frá Røkt um verkætlanina – bæði tøkniliga og búskaparliga. SEV noyðist at viðgera hesa kunning nágreiniliga, áðrenn elfelagið kann siga sína hugsan um hesar nýggjastu ætlanirnar hjá Røkt.

Portal.fo

Black Friday: Besti söludagurin hjá Elding nakrantíð

25.11.2016 - 20:57

Hópin av fólki nýttu í dag høvi at keypa, nú "Black Friday" aftur var á skránni.

Tað var Elding, sum byrjaði við "Black Friday" tiltakinum í Føroyum, og í ár var gjørt upp aftur meira burturúr, við góðum tilboðum til kundarnar.

Levi Winther, sölustjóri í Elding sigur í stuttari viðmerking, at tað ongantíð áður hevur verið so nógv at gjørt í handlunum í Elding, sum í dag.

- Nógv fólk hevur verið allan dag, og nú vit lótu aftur klokkan 20, var framvegis nógv fólk í handlinum. Vit hava ongantíð áður havt so nógv kundar ein einstakan söludag, sum í dag, sigur ein fegin söluleiðari.

Levi vil ikki út við hvussu nógv Elding hevur selt fyri í dag, men hann vil tó avdúka, at talan er um nógv tann besta einstaka söludagin hjá Elding nakrantíð. Vit hava í dag sligið metið, sum var frá "Black Friday" seinasta ár, og framgongdin er næstan 50 prosent í mun til fyri einum ári síðani.

- Hetta er ein góður dagur fyri kundarnar, tí vit hava í dag givið ein samlaðan avsláttur til okkara kundar uppá meira enn eina milljón krónur, sigur Levi Winther, sölustjóri í Elding.

"Black Friday" kemur upprunaliga úr USA, har handilssejandi velja at hátíðarhalda Thanksgiving við at selja sínar vørur serstakliga bíliga henda eina dagin á árinum.

Portal.fo

Sambandsflokkurin framløgu um fiskivinnunýskipan mánamorgunin

26.11.2016 - 18:45

Á tíðindafundi mánamorgunin 28. november fer Sambandsflokkurin at hava framløgu av slóðbrótandi uppskoti frá flokkinum um fiskivinnunýskipan. Hetta boðar flokkurin frá í kvøld.

Tíðindafundurin byrjar klokkan 10:00 mánamorgunin á Gamla Apoteki.

- Fiskivinnunýskipanin er ein sera týðandi nýskipan, sum arbeiðt hevur verið við í longri tíð.

Fiskivinnan hevur nú bíðað í heili 9 ár eftir einari loysn, sum kann skapa støðugar karmar um virksemi í vinnuni, soleiðis at til ber at leggja til rættis rakstur og fremja neyðugar íløgur, bæði uppá styttri og longri sikt, sigur flokkurin millum annað, í skrivi til miðlarnar.

Leiðslan í Sambandsflokkinum fer á tíðindafundinum at greiða nærri frá innihaldinum í uppskoti floksins, um fiskivinnunýskipan, umframt at lýsa nýskapanina í uppskotinum.

Portal.fo

Framsøkin og bjartskygd stjórn ávegis í Danmark

27.11.2016 - 14:15

Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti boðaðu fyrrapartin frá, at flokkarnar halda tíðindafund á Marienborg klokkan 14:00 føroyska tíð. Og nú er greitt, at floksleiðararnar í hesum flokkum eru samdir um eina samgonguskrá.

Nýggj stjórn er sostatt í Danmark, og hon er í høvuðsheitum merkt av høgravendum politikki. á forsíðuni á samgonguskjalinum standa orðini: For et friere, rigere og mere trygt Danmark.

Portal.fo

Ingi Sørensen: - Vit mugu ikki dálka høvini meira

27.11.2016 - 14:20

Danski stuttfilmsframlaiðarin, Anders Brogaard, var í Føroyum í summar og fylgdi yrkiskavaranum og undirvatnsmyndamanninum, Inga Sørensen, tá hann kavaði fyri 1.669 ferð út fyri gjónna í Gjógv. Sum

sæst í stuttfilminum er heimurin undir havvirflatuni ein vakur og litríkur heimur, og hann mugu vit ansa eftir, sigur Ingi Sørensen.

- Tíðin er komin til, at vit fara at reinsa heimshøvini og harvið bjarga teimum og okkum sjálvum. Vit mugu øll standa saman um hetta, sigur Ingi Sørensen millum annað í stuttfilminum.

Í stuttari telefonsamrøðu við Inga leggur hann afturat, at vit her í Føroyum eiga at ganga undan.
Portal.fo

Aftur áfast millum Trump og Clinton

27.11.2016 - 17:58

Donald Trump hevur enn einaferð lagt eftir Hillary Clinton, eftir at valfólk hennara hava boðað frá, at Clinton tekur undir við, at summar atkvøður verða taldar á nýggjum.

Tað var herfyri, at Jill Stein, forsetavalevnið fyri tey Grønu, boðaði frá, at hon fór at biðja um at fáa atkvøðurnar úr wisconsin, Pennsylvania og Michigan taldar á nýggjum, tí at statistiskt óreglusemi var at síggja í atkvøðubýtinum.

Clinton tekur eftir øllum at døma undir við umteljingini, og hesum hóvar ikki Donald Trump, ið hevur mint hana á, at hon hevur longu tikið undir við úrslitinum.

Samstundis minti Trump Clinton á, at hon undir valstríðnum førði fram, at tað var neyðugt at báðir partar tóku undir við valúrslitinum, heldur enn sáa iva um úrslitið.

- So nógv tíð og so nógvir pengar verða spiltir - sama úrslit! segði Donald Trump á Twitter um tíðindini.

Hóast eingi ítøkilig prógv eru um valsvik av nøkrum slag, so vil Jill Stein vera við, at møguligt hevur verið hjá útlenskum teldusnikum at ávirka úrslitið.

Demokratarnir hava áður skuldssett Russland fyri at nýta teldusnýkar at leggja seg upp í amerikansk viðurskifti. Millum annað vildi DNC, demokratiska floksleiðslan, vera við, at tað vóru russiskir teldusníkar, ið latið miðlunum innanhýsis teldupostar hjá demokratiska flokkinum, ið kundu skaða umdømið hjá flokkinum.

Hóast avgerð verður tikin um, at úrslitini skulu teljast á nýggjum, so eru serfrøðingar á einum máli um, at tað er sera ósannlíkt, at umteljingin fer at broyta nakað sum helst.

Portal.fo

Edward Snowden heilsaði úr Moskva

Sunnmorgun kl. 10.30 hendir ikki altíð so nógv, men farna sunnudag sótu 1100 alspentir journalistar í Odense Congress Center og bíðaðu eftir beinleiðis boðum á stórskíggja úr Moskva.

Á skíggjan trein ein 33 ára gamal amerikanari, sum tóktist vera í fullkomnari sárligari javnvág og var bæði blíður og týður. Talan var um heimskenda teldufrøðingin, Edward Snowden, sum USA hevur eftirlýst fyri landasvik.

Snowden hevur avdúkað, hvussu amerikanska fregnartænastan, NSA, saman við øðrum fregnartænastum kring heimin hevur elt privafólk umvegis m.a. teldupostar og fartelesfonir.

Tá amerikonsku myndugleikunum gjørdist greitt, hvat hann hevði gjørt, mátti hann flýggja til Hong Kong og síðan Russlands, har hann hevur fingið friðskjól. Men framvegis talar hann sína søk.

- Tá journalistar og keldur mugu uppføra seg sum njósnarar fyri at tosa saman, er fólkaraðið farið av lagi, og øll hava tapt, segði Edward Snowden m.a.

Les meira í Dimmalætting, sum er á gøtuni nú.

Dimma.fo

Søgan fer at frikenna meg

Maðurin, sum í mong áratíggju var sum ein flís í fingrinum hjá USA, er deyður. Kommunisturin í amerikanska bakgarðinum, Fidel Castro, bleiv 90 ár

Fyrrverandi kubanski forsetin Fidel Castro, sum kollveldi Kuba og helt tíggju amerikanskar forsetar frá lívinum ta hálvu öldina hann ráddi, er deyður, 90 ára gamal.

Við bivandi rødd kunngjórði verandi kubanski forsetin Raúl Castro í almennum sjónvarpi, at eldri beiggi hansara var deyður klokkan 22:29 fríggjakvøldið 25. november. Raúl Castro endaði fráboðanina við kollveltingarherrópinum "Fram móti sigrinum, altíð!"

Ræðið hjá Fidel Castro á oygjalandinum beint sunnan fyrir Florida varð merkt av spentu viðurskiptunum við USA, ikki minst eftir miseydnaðu amerikansku innrásina í Svínavíkini í 1961 og kubakreppuna árið eftir, tá sovjetskar rakettir vórðu settar upp í Kuba, og eitt atomkriggj mundi blivið veruleiki.

Men Fidel Castro var ein yvirlivari.

Hann yvirlivdi at verða koyrdur í fongsul av einaræðisharranum Fulgencio Batista, at vera í útlegd í Meksiko og at kollveltingin hjá honum fekk eina katastrofala byrjan, áðrenn hann sum 32 ára gamal í januar 1959 kundi ríða inn í Havana og gerast yngsti leiðari í Latínamerika. Tey næstu mongu árin var hann ein íblástur hjá øðrum kollveltingarsinnaðum og leiðarum í Latínamerika og Afrika og stóð sum ein ímynd av mótstøðuni móti stóra veldinum hjá USA, sum við handilsstongsli royndi at fáa Kuba at rætta inn til høggu.

Øll árin brendi sosialisman í hjartanum. Tá politiskar broytingar skolaðu inn yvir heim, stóð hann fastur í sínum herrópi um "socialismu ella deyðin", og til endans stóð hann mestsum einsamallur eftir. Sovjetsamveldið datt sundur, og lond sum Kina og Vietnam gjørdust meira kapitalistisk. Kuba við sínum 11 milliónum íbúgvum bleiv eitt búskaparliga kryplað kuriosum.

Honum untist at síggja beiggja sín finna eina semju við Barack Obama 17. desember í 2014, tá fráboðanin kom um, at diplomatisk samband fór at verða tikið upp aftur millum Kuba og USA fyrri fyrstu ferð síðani 1961. Tað gekk ein mánaður, áðrenn Fidel í einum brævi segði seg taka undir við semjuni og gav henni sítt "vælsignils".

Fidel Castro Ruz varð føddur 13. august í 1926 í "sukurlandinum" har eysturi á Kuba. Har arbeiddi pápi hansara, sum var tilflytari úr Spania, við at finna arbeiðsmegi til amerikanskar sukurfyrirtekur, áðrenn hann fekk sær sína egnu sukurplantasju.

Fidel gekk í skúla og fór seinni á lærda háskúlan í Havana, har hann las lögfrøði og sosialvísindi. Lívið sum uppreistrarmaður byrjaði í 1953, tá hann saman við øðrum leyp á hernaðarbarakkirnar í Santiago. Teir flestu av uppreistrarmonnunum doyðu, og Fidel og Raúl vórðu settir í fongsul. Her gjørdi Fidel sína verjurøðu úr rættinum til eitt politiskt manifest, sum hann smuglaði við sær úr fongslinum og segði, at "søgan fer at frikenna meg".

Seinni varð hann náðaður og rýmdi til Meksiko, har hann savnaði ein nýggjan uppreistrarher, sum hann í 1956 sigldi aftur til Kuba við í bátinum Granma. Fleiri av monnunum doyðu, tá teir royndu at koma í land, men tað eydnaðist Castro at finna nýggjan stuðul í fjallalandinum har eysturi á Kuba. Try á seinni varð einaræðisharrin Batista feldur, og 8. januar 1959 komu Castro og hansara fólk til Havana.

USA var eitt av fyrstu londum at viðurkenna nýggju stjórnina hjá Castro, sum hevði lovað, at hann bara vildi endurreisa demokratið í landinum og ikki gera tað socialistisk.

Men tað gekk ikki leingi, áðrenn umfatandi búskaparligar broytingar vórðu settar í verk. Gamlir stjórnarlimir vórðu sendir í rættin, og næstu tvey árin vórðu í minsta lagi 582 avrættað. Óheft tíðindabløð vórðu stongd, og samkynd vórðu rikin í legur til "endurútbúgving".

Í 1964 viðgekk Fidel Castro, at tað sótu minst 15.000 politiskir fangar í Kuba. Fólk í hópatali flýddu úr landinum, teirra millum eisini dóttir Fidels, Alina Fernandez Revuelta, og systir hansara Juana.

Men milliónir fagnaðu Castro og sóu hann sum teirra rødd móti hástórum og imperialistiskum amerikanarum. Tey fegnaðust um, at stjórnin tók ognir frá yvirstættini, vísti amerikanskum gangstarum av landinum og steðgaði amerikansku kasinounum.

Røðurnar hjá Fidel Castro gjørdust skjótt eitt vørumerki hjá Kuba, og ofta var talan um drúgvar røður. Tiltikin er hansara 269 minuttir langa røða á ST-aðalfundinum í 1960.

Tá Fidel Castro vendi sær alsamt meira móti Sovjetsamveldinum, svaraði USA aftur við at lata vera við at keypa sukur frá Kuba. Afturfyrri legði Castro hald á amerikanskar ognir í Kuba fyrri fleiri milliardir.

USA setti handilsstongsul í verk, og 3. januar 1961 vórðu diplomatisku sambondini landanna millum slitin.

Castro boðaði 16. apríl sama árið frá, at kollveltingin hjá honum var socialistisk, og dagin eftir lupu eini 1400 kubanar í útlegd á strondina við Svínavíkina á kubansku suðurstrondini. Innrásin, sum varð stuðlað av CIA, miseydnaðist fullkomiliga, og USA mátti leggja ætlanirnar um at gera innrás í Kuba á hillina.

Tað forðaði tó ikki Castrosa fíggindum í at royndu at sleppa av við hann. Kubansk tøl siga, at upp gjøgnum árin eru meir enn 630 morðroyndir framdar ella ætlaðar móti Fidel Castro.

Størsta kreppan millum Kuba og USA kom 22. oktober 1962, tá John F. Kennedy boðaði frá, at sovjetsk atomvápn vóru sett upp í Kuba. Sonevnda Kubakreppan stóð við í nakrar dagar, meðan verðin helt ondini. At enda játtaði Nikita Krustjev at taka vápnini burtur, men Kuba bleiv miðdepl í eini kreppu, sum mundi enda við atomkriggj millum stórveldini.

Fidel Castro savnaði kollveltingarbólkar saman til nýggja kommunistaflokkin hjá sær. Fakfeløg mistu rættin til at fara í verkfall, og katólska kirkjan og aðrir átrúnaðarligrir stovnar vóru fyrri ágangi. Castro

útflutti eisini kollveltingina til onnur lond í Latínameríka í 1960-árunum, og í 1970-unum voru kubanskar herdeildir í Afríka og stríddust móti stýrum, ið vorðu stuðlað av vesturheiminum. Hann sendi eisini kubanskar lækningar út í heim at hjálpa teimum fátæku, og hann gav amerikanskum Black Panthers-leiðarum friðskjól.

Men tá Sovjetsamveldið syndraðist, fór kubanski búskapurin sama veg. Castro royndi varliga at lata upp fyri útlenskum kapitalistum og avmarkaðum privatum vinnulívi. Samstundis batnaðu viðurskiftini millum Kuba og vesturheimin. Í januar 1998 vitjaði Jóhannes Páll II pávi í Kuba, sum fram til tíðliga í 1990-unum alment hevði verið ein ateistisk tjóð.

Fidel Castro royndi altíð at verja um sítt privatlív og gjørdi ikki nógv burtur úr tí. Hann fekk ein son við konuni Mirta Díaz Balart, áðrenn tey skildust í 1956. Síðani var hann í meir enn 40 ár saman við Dalia Soto del Valle, sum hann fekk fimm synir við. Tað sigst, at tey giftust í stillum einaferð í 1980-unum. Aldur og heilsutrupulleikar gjørdur, at hann í 2011 gav valdið víðari til beiggja sín Raúl Castro. Tá hevði hann verið ovasti maður í Kuba í meir enn 49 ár. Eftir tað var hann ikki nógv frammi alment, men fjølmiðlarnir voru raskir at vísa á tað, tá hann var at síggja.

Í apríl í ár var Fidel Castro við á kommunistiskum floksfundi, har hann segði:

”Eg verði skjótt 90 ár. Skjótt verði eg sum øll hini. Tíðin kemur til okkum øll, men hugsjónin hjá kubansku kommunistunum verður verandi sum prógv um, at á hesi planetini, um ein arbeiðir við glóð og tign, ber til at framleiða materiellu og mentanarligu vørunnar, sum menniskju hava brúk fyri, og sum tey mugu stríðast fyri uttan nakrantíð at geva upp.”

Dimma.fo

Álitisbrot: Foreldur skulu ikki lúgva um jólamannin

Álitið hjá børnum á teirra foreldur kann fáa stóran skaða, tá børnini finna útav, at foreldrini hava logið um, at jólamaðurin er til. Tað halda ein sálarfrøðingur og ein doktari í sosialvísindum, sum halda tað vera skeivt av foreldrum at lúgva fyri børnunum

Tað er ikki sunt fyri børn, at foreldur teirra billa teimum inn, at jólamaðurin er til.

So avgjørd eru Christopher Boyle, professari í sálarfrøði við lærda háskúlan í Exeter, og Kathy McKay, doktari í sosialvísindum við lærda háskúlan í New England í Avstralia. Í virda tíðarritinum The Lancet Psychiatry tala tey harðliga ímóti, at foreldur á henda hátt lúgva fyri børnunum, tí tá børnini seinni koma eftir, at jólamaðurin als ikki er til, kann tað elva til óbótaligan skaða á álitið á foreldrini. Samstundis siga tey bæði tað eisini vera skeivt av foreldrum at tosa um eina ”fregnartænastu” á Norðpólinum, sum dømir og flokkar børn eftir, hvussu skikkilig tey hava verið seinasta árið.

”Um tey (foreldrini) eru før fyri at lúgva um nakað so serligt og gandakent, eru tey so til at líta á sum vísdómsins og sannleikans verjar?” spyrja professarin og doktarin í The Lancet Psychiatry.

”Spurningar mugu setast við moralin í at fáa børn at trúgva uppá sovorðnar mytur. Fyrr ella seinni finna øll børn útav, at tað hevur verið logið fyri teimum í árávís, og tað kann fáa tey at hugsa um, hvat annað tey vaksnu hava logið um,” sigur Boyle professari við enska blaðið The Telegraph.

Kathy McKay heldur, at foreldur ikki hugsa so nógv um børnini, tá tey billa teimum inn, at jólamaðurin er til, men at tað er ein sjálvsøkin roynd hjá teimum at endurliva síni egnu barnaár.

Hon sigur greið prógv vera í filmsheiminum fyri, at vaksni vilja verða børn aftur.

”At vaksni eru fjepparar hjá eitt nú Harry Potter, Star Wars og Doctor Who sigur alt um trongdina at gerast barn aftur,” sigur hon.

Vita at tey verða avdúkað

Í greinini í The Lancet Psychiatry, sum eitur ”A wonderful lie”, skriva tey bæði, at størsta moralbrotið av øllum við ”jólalýgnini” er, at foreldur vita, at tey fyrr ella seinni verða tikin í lýgnini, og at sannleikin kemur fram.

”Øll børn finna fyrr ella seinni útav, at foreldrini hjá teimum uttan skomm og áhaldandi hava logið fyri teimum í fleiri ár. Børnini kunnu finna útav tí frá onkrum øðrum, ella fara foreldrini at leiðast við sjónleikin og fortala seg. Bæði kunnu skaða álitið, sum er millum barn og foreldur.”

”Um vaksni hava logið um jólamannin, sjálvt um tað sum oftast er í góðari meining, hvat annað lúgva tey so um? Um jólamaðurin ikki er til, eru vættrar so heldur ikki? Er gandur til? Er Gud til?”

Og niðurstøðan hjá teimum báðum er:

”Nógv fólk kunnu leingjast eftir eini tíð, har hugflog og fantasi vorðu góðtíkin og enntá tileggjað, sum tey kanska ikki verða í vaksna lívinum. Kann tað vera, at tað harða veruliga lívið ger tað neyðugt at finna uppá okkurt betri, okkurt at trúgva uppá, okkurt at vóna um í framtíðini ella at venda aftur til barnaárin, sum vorðu mist fyri langari tíð síðani?”

Dimma.fo

Felag fyri krígsveteranar setast á stovn í Føroyum

Í februar er ætlanin at seta á stovn eitt felag fyri føroyskar krígsveteranar. Tað hendir í kjalarvørrinum av, at danska Veteracentret hevur verið í Føroyum í sambandi við, at teirra tilboð skulu víðkast, so tey betur røkka veteranum og teirra familjum í Føroyum

- Vit fimtan sum møttu á fundinum gjørdu at hava fund í februar mánaði, tá vit ætla at seta á stovn eitt felag fyri føroyskar krígsveteranar. Hetta skal vera eitt felag, sum fer at virka fyri at stuðla bæði veteranum og teirra avvarðandi.

Tað sigur Ottar í Funningsstovu, sum sjálvur er krígsveteranur. Hann var við sum danskar ST-hermaður í Bosnia.

Í vikuni vóru fleiri umboð fyri danska Veteracentret á vitjan í Føroyum, har tað bæði var skipað fyri fundum við myndugleikar, politikarar og krígsveteranar. Danskir myndugleikar hava ásannað, at tað finnast nógvir krígsveteranar, sum hava gjørt tænnastu í danska herinum, og sum búgva í Føroyum í dag.

Veteranar er ein útsettur bólkur, og tiskil hava donsku myndugleikarnir sett fleiri tiltøk í verk, sum skulu hjálpa krígsveteranunum inn aftur í sivila gerandisdagin, eftir at teir hava verið sendir út. Nakrir teirra hava brúk fyri hjálp, og tá hevur tað týðning, at bæði aðrir veteranar og myndugleikar eru klárir at hjálpa teimum víðari. Teir flestu klára seg væl, men tað er altíð onkur, sum møtir avbjóðingum og tørvar hjálp. Viðhvørt er tað nóg mikið at tosa við aðrar veteranar, viðhvørt skal meira til.

Byrja eina kafé

Trupulleikin hevur verið, at veteranarnir í Føroyum meira ella minni hava verið avskornir frá tilboðunum í Danmark, og at teir ikki eru skipaðir í nakað felag í Føroyum.

- Á fundinum var eisini formaðurin fyri danska veteranfelagið, og hann bjóðaði seg fram at veita alla ta neyðugu hjálpina vit hava brúk fyri, um vit stovna eitt felag her. Vit kunnu eisini fáa lut í teirra tilboðum til veteranar. Og eitt av tiltøkunum hjá einum felag verður at byrja eina kafé, har veteranar kunnu møtast við jøvnum millumbilum at tosa um leyst og fast, sigur Ottar í Funningsstovu.

Eingin veit við vissu, hvussu nógvir veteranar eru í Føroyum, tí teir verða ikki skrásettir sum føroyingar í danska herinum. Ottar í Funningsstovu sigur, at fleiri høvdu ætlað sær at komið á fundin við Veteransentrið, men av tí at fleiri sigla og fundurin var mitt í viku í arbeiðstíð, meldaðu fleiri avboð.

Tað finnast eisini fleiri føroyskir veteranar við bústaði í Danmark, men familju í Føroyum. Avvarðandi kunnu eisini vera merkt av, at teirra hava verið útsend og møguliga ikki hava tað so gott, og fáa brúk fyri onkrum at tosa við – tá er ein veteranfelagsskapur góður at hava.

Dimma.fo

EKKO: Tríggjar virðislønir til tveir føroyskar filmar

Tað eydnaðist bæði Heiðrikki á Heygum og Mariu Winther Olsen at fáa virðing fyri stuttfilmur sínar á ársins Ekko Shortlist Award-festivali, sum varð hildin leygarkvøldið.

Filmurin "Skyld" hjá Heiðrikki fekk tvær virðislønir, hana fyri bestu senugrafi (Barbara Hilduberg) og fyri besta ljóð (Hans Christian Arnt Torp).

Filmurin "Falling Angels" hjá Mariu fekk virðislønina fyri besta upprunatónleik (Clara Kokseby).

Størstu virðislønina - Shortlist-prísurin, sum umframt heiðurin, eisini gevur 25.000 krónur - fekk filurin "Et lift" hjá Milad Avaz og Michel Copeland Toft.

Dimma.fo

Danmark fær nýggja stjórn

Vintraflokkurin í Danmark hevur sitið einsamallur í stjórn seinastu seytjan mánaðirnar, men nú verður stjórnin víðkað við teimum Konservativu og Liberal Alliance

Tað var klokkan 14 okkara tíð, at Lars Løkke Rasmussen á tíðindafundi á Marienborg, sum er bústaðurin hjá øllum forsætisráðharrum, at stjórnin var víðkað við teimum Konservativu og Liberal Alliance.

Hesir tríggir flokkarnir hava verið til samráðingar seinastu tíðina, men har vóru fleiri krøv, sum máttu gangast á møti, áðrenn eitt samgonguskjal kundi skrivast. Teir Konservativu hava millum annað kravt fleiri pengar til verjuna, meðan Liberal Alliance millum annað hevur kravt skattalætta til tey ríkastu umvegis sonevnda topp-skattin.

Tað sær út til, at hesi bæði krøv verða gingin á møti í nýggju stjórnini, sum fer at telja 53 fólkatingslimr og framvegis er ein minnilutastjórn, sum má stiðja seg til Dansk Folkeparti fyri at røkka teimum 90, sum krevst fyri at faa meiriluta í Fólkatinginum.

Teir Konservativu hava sitið í stjórn fleiri ferðir áður, men eru í dag minsti flokkur á Fólkatíngi. Liberal Alliance er ein lutfalsliga nýggjur flokkur. Hann var upprunaliga settur á stovn í 2007 undir navninum Ny Alliance.

Nógv bendi annars á, at Lars Løkke Rasmussen fór útskriva fólkatingsval um ikki so langa tíð. Hesum vóru stuðulsflokkarnir ikki áhugaðir í, og tað hevði við sær, at teir vórðu bodnir til samráðingar.

Nýggja stjórnin kann tó ikki taka við fyrr enn forsætisráðharin hevur verið hjá drotningini og boðað frá, hvør mannar nýggju stjórnina.

Dimma.fo

Stjórnarskipanin skal vera innan fyri grundlógina

Viðurskiftini millum Føroyar og Danmark verða eisini umrødd í nýggja samgonguskjalinum í Danmark – men støðan til nýggju føroysku stjórnarskipanina og grundlógina er óbroytt

Landsstýrið kann ikki vænta nakra broyting í viðurskiftunum millum Danmark og Føroyar, nú nýggj stjórn er skipað í Danmark. Nøkur orð eru brúkt upp á ríkisfelagsskapin, men har er lítið nýtt at síggja. Um eina komandi stjórnarskipan stendur millum annað: “Vi respekterer, at der på Færøerne og i Grønland er ønsket om en egen forfatning, men lægger samtidig afgørende vægt på, at egne forfatninger – indtil Færøerne og Grønland måtte blive selvstændige stater – kan rummes inden for rigsfællesskabets rammer og ikke skaber usikkerhed om Færøernes og Grønlands nuværende forfatningsmæssige stilling i riget.”

Annars stendur hetta um viðurskiftini í ríkisfelagsskapinum í danska samgonguskjalnum:

“Regeringen ønsker et stærkt fællesskab mellem Danmark, Færøerne og Grønland, hvor vi styrker samarbejdet om sager af fælles interesse, og hvor vi giver plads til forskellighed. Spørgsmålet om selvstændighed for Færøerne og Grønland afgøres efter regeringens opfattelse af det færøske og det grønlandske folk.

Vi respekterer, at der på Færøerne og i Grønland er ønsket om en egen forfatning, men lægger samtidig afgørende vægt på, at egne forfatninger – indtil Færøerne og Grønland måtte blive selvstændige stater – kan rummes inden for rigsfællesskabets rammer og ikke skaber usikkerhed om Færøernes og Grønlands nuværende forfatningsmæssige stilling i riget.

Vi ønsker et konstruktivt samarbejde med Færøerne og Grønland. Vi vil i forbindelse med større forligsforhandlinger i relevant omfang have særskilte drøftelser med medlemmer af Folketinget fra Færøerne og Grønland.

Regeringen ønsker en tæt dialog med Færøerne og Grønland om Brexit. Vi lægger vægt på, at hele rigsfællesskabets interesser tilgodeses i de kommende forhandlinger.

Vi prioriterer et tæt samarbejde i rigsfællesskabet om Arktis og om vores internationale arbejde i blandt andet Arktisk Råd.

Konjunkturerne er aktuelt gode på Færøerne og i Grønland, men der er fortsat store uløste udfordringer på lidt længere sigt. Vi er positive over for at samarbejde om administrativ bistand, herunder i forhold til økonomiske reformer, såfremt Færøerne og Grønland ønsker det.

Regeringen vil opprioritere løbende at opdatere lovgivningen for Færøerne og Grønland på områder, som Danmark har ansvaret for. Og vi vil arbejde for en standard på danske ansvarsområder på Færøerne og i Grønland, som svarer til standarden i Danmark, med de særlige fravigelser, der kan begrundes i de færøske og grønlandske forhold.

Regeringen vil i samarbejde med Færøerne og Grønland fortsætte arbejdet med at reducere grænsehindringer.

Vi anerkender den betydning, som Thulebasen har for Grønland, og vi vil sammen med Naalakkersuisut arbejde for en løsning af sagen om servicekontrakten.

Der er taget initiativ til at afdække omfanget af forureningen fra Camp Century, herunder at udvide den eksisterende klimamonitering til området. Regeringen vil efterfølgende vurdere behovet for en miljøundersøgelse af mulig forurening dér. Vi vil fortsætte arbejdet for at styrke inklusionen af grønlandere i Danmark, herunder forbedre forholdene for socialt udsatte grønlandere.

Regeringen vil i samarbejde med Grønland også fortsætte arbejdet med at forbedre vilkårene for grønlandske studerende i Danmark med henblik på, at flere studerende gennemfører deres uddannelse.”

Dimma.fo

Helgi dragnaði

Helgi Dam Ziska gjørdist nummar fimm í altjóða talvkappingini Runavík Open, sum endaði í dag

Spurturin miseydnaðist. Tapið fyri Jóhann Hjartarson í gjár forkom honum møguleikanum at vinna kappingina, og remis í dag móti spanska stórmeistararanum Miguel Munoz bar í sær, at hann røkk ikki heilt fram í oddan.

Helgi hevði hægsta styrkitalið av øllum í kappingini og var tí favorittur at vinna. Eitt fimtapláss er tí helst eitt vónbrot. Helgi telvaði yvirhøvur væl, men javnleikirnir gjørdust kanska í so nógvir - serliga við hvíta fólkinum. Men at vera favorittur er ongantíð lætt, og trýstið um at vinna á heimavølli, hevur kanska verið nýklakta stórmeistararanum steinur oman á byrðu.

Hans Kristian gott há!

Kollfirðingurin Hans Kristian Simonsen kom rættiliga á lagið nú móti endanum á kappingini, og fekk frálíkt úrslit. Eftir javnleik í gjár móti danska stórmeistararanum Jakob Vang Glud, setti Hans Kristian trumf á í dag við góðum sigri á Vladimir Hamitevici úr Moldova, sum er altjóða meistari.

Rógvi Egilstoft Nielsen fekk remis í dag móti vinnaranum Guðmundi Kjartanssyni. Eisini fint punktum hjá føroyameistararanum. Afturímóti máttu Olaf Berg og Ólavur Simonsen dvína fyri ávikavist Nikolaj Mikkelsen og Daniel Semcesen.

John Rødgård vann á Páll Gauti Jónsson, men Silas Eyðsteinsson tapti fyri íslenska stórmeistararanum Thrósti Thórhallssyni. Høgni Egilstoft Nielsen hevði minni góða kapping, og mátti sættast við remis í dag móti íslenskum telvara við sløkum 1700 í rating.

Endaliga støðan:

1. IM Guðmundur Kjartansson, Ísland 7 stig
2. GM Miguel Munoz, Spania 6½
3. IM Nikolaj Mikkelsen, Danmark 6½
4. GM Jóhann Hjartarson, Ísland 6½
5. GM Helgi Dam Ziska, Føroyar 6
6. GM Jakob Vang Glud, Danmark 6
7. Hans Kristian Simonsen, Føroyar 6
8. GM Daniel Semcesen, Svøríki 5½
9. IM Simon Bekker-Jensen, Danmark 5½
10. GM Tróstur Tórhallsson, Ísland 5½
12. Rógvi Egilstoft Nielsen 5½
13. John Rødgård 5½
17. Olaf Berg 5
18. Ólavur Simonsen 5

40 luttakarar í alt

Dimma.fo

Hallur av Rana 26.11.2016 (14:00)

Hevði ikki væntað sparingar á Landssjúkrahúsinum

- Heilt erligt, so trúði eg, at vit høvdu kjakast so nógv um hetta nú, at man í hvørt fall fór at geva heilsuverkinum munandi meira enn í fjør, tá ein eykajáttan var neyðug. Men í staðin fellir man niður aftur á gomlu játtanina. Tað hevði eg ikki væntað.

Tað sigur Pál Weihe, formaður í Læknafelagnum, eftir at tað í vikuni gjørdist greitt, at Landssjúkrahúsið má taka spariknívín fram, um játtanin fyri næsta ár skal halda. Sirið Stenberg, landsstýriskvinna í heilsumálum, hevur upplýst, at Landssjúkrahúsið má spara umleið 16 milliónir krónur næsta ár.

Tað hevur ikki óvæntað vakt ans, og millum annað Óluva í Gong, forkvinna í felagnum Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, hevur funnist at sparingunum, og heitt á løgtingið at játta fleiri pengar til heilsuverkið.

Hesum kritikkinum tekur formaðurin í Læknafelagnum undir við.

- Vit taka undir við kritikkinum, ið er komin fram farnu dagarnar. Tað er ein trupulleiki í okkara samfelag, at heilsuverkið hevur so trong fíggarlig kor. Hetta hevur verið støðan síðan kreppuna í nítiárunum, og tað er spell, tí heilsuverkið er ein av grundleggjandi súlunum fyri trivnaði í samfelagnum, sigur Pál Weihe og leggur afturat.

- Um fólk skulu trívast her á landi, so er ikki nokk bara at tjena pening ella hava ein góðan bústað. Tey mugu føla tað trygt at búgva í landinum.

Manglandi játtanin til heilsuverkið hefur eisini eina óhepna ávirkan á starvsfólkini, ið longu arbeiða í heilsuverkinum, sambært Pál Weihe.

- Heilsuverkið hefur ein hóp av góðum fólki, ið gjarna vildu gjørt eitt gott arbeiði, men eru í staðin enda sum vónsvikin og passivir lønmóttakarar vegna manglandi játtan, sigur formaður í Læknafelagnum og leggur afturat.

- Vit mugu halda áhuganum uppi hjá starvsfólkunum, og tað gera vit, um fólk føla at tað er eitt verk, ið hefur framtakshug og visjónir fyri framtíðina. Men tað kostar.
In.fo

Andlát

Durita Gilstón Thorsteinsson andaðist á Slagelse sjúkrahúsi hósdagin 24. november, 47 ára gomul.

Benny Drewsen, Skovlund, andaðist fríggjadagin 25. november, 79 ára gamal.

Tórir Olsen úr Hósvík andaðist hósnáttina, 94 ára gamal.

Marius Pauli Thomassen, lærari, úr Sandavági andaðist 22. novembur, 74 ára gamal.
